

Onderwerp : Verlenging GRP 2010-2015 en Waterplan 2006-2010 en aanvulling 2012-2015
Vaststellen nieuw kostendekkingsplan voor de periode 2016 tot en met 2018
B&W vergadering : 26 januari 2016
Dienst / afdeling : SB/BOR

Aan de gemeenteraad,

de gemeenteraad is, op grond van artikel 4.22 van de Wet milieubeheer (Wm), verplicht om een Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) met een daarbij behorende planperiode vast te stellen. In het GRP wordt vastgelegd, hoe de gemeente omgaat met haar wettelijke zorgplichten op het gebied van stedelijk (afval)water. Het gaat om:

- de inzameling en transport van stedelijk afvalwater;
- de inzameling en verwerking van hemelwater (voor zover dat redelijkerwijs niet van de burger gevraagd kan worden);
- het treffen van maatregelen in het openbaar gebied teneinde overlast en schade als gevolg van een structureel te hoge grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming te voorkomen of te beperken.

Onderdeel van het rioleringsplan is een kostendekkingsplan, waarin wordt aangegeven hoe het aanwezige kapitaalgoed wordt onderhouden, welke kosten hiermee gemoeid zijn en hoe deze kosten worden gedekt.

Naast het GRP, kent Helmond sinds 2000 ook een Waterplan. Deze planvorm is niet verplicht, maar geeft wel een breed kader en overzicht van water gerelateerde onderwerpen en hun raakvlakken met andere beleidsvelden waaronder ruimtelijke ordening, milieu (incl. klimaatbeleid) en natuur. Het geeft tevens de visie, op basis waarvan het GRP verder wordt ingevuld. Het huidige Waterplan dateert van 2006 en is in 2012 aangevuld voor de periode 2012-2015. De looptijd van het Waterplan loopt gelijk met de looptijd van het GRP. In het Waterplan zijn geen aparte budgetten opgenomen voor uit te voeren maatregelen. Voor zover de maatregelen relatie hebben met de bovengenoemde zorgplichten, zijn de benodigde middelen gedekt via het kostendekkingsplan van het GRP.

Beleidsmatige context

Het huidige GRP en Waterplan hebben een planperiode tot en met 2015 en lopen beide formeel dit jaar af. Op grond van de Wm moet de gemeente een actueel GRP hebben met een actueel kostendekkingsplan. Het kostendekkingsplan is nodig om te kunnen bepalen wat de hoogte van de uitgaven in de planperiode is, en wat dus de hoogte van de inkomsten (c.q. de rioolheffing) zou moeten zijn.

Helmond heeft jaren geleden gekozen voor een kostendekkend rioolheffingstarief. Dit betekent, dat de rioolheffing alle kosten voor de invulling van haar wettelijke zorgplichten voor afvalwater, hemelwater en grondwater, moet dekken en dat er dus geen aanspraak wordt gemaakt op algemene middelen.

In 2011 is het Nationaal Bestuursakkoord Water (BAW) van kracht geworden. In het BAW is vastgelegd dat de partijen in de waterketen (waterleidingmaatschappijen voor de drinkwaterlevering, gemeenten voor de rioleringszorg en waterschappen voor de zuivering) in totaal 450 miljoen euro van de verwachte kostenstijging in 2020 moeten gaan afbuigen. Voor de gemeenten en waterschappen gaat het bij elkaar om 380 miljoen euro, de overige 70 miljoen euro komt voor rekening van de waterleidingmaatschappijen. Een belangrijk aandeel van deze kostenreductie moet bewerkstelligd worden door intensieve samenwerking tussen de afvalwaterketenpartners, zijnde gemeenten en waterschappen onderling en gemeenten en waterschappen gezamenlijk. Het Rijk heeft tevens aangegeven dat het op peil brengen en houden van de

kwaliteit en het verminderen van de kwetsbaarheid nevengeëschikte doelen van deze samenwerking zijn. Om deze samenwerking te faciliteren, zijn in heel Nederland 'werkeenheden' ontstaan tussen gemeenten en waterschappen op een logisch schaalniveau. Voor onze regio is dat de werkeenheden 'Brabantse Peel', met de Peelgemeenten (Asten, Deurne, Gemert-Bakel, Laarbeek, Someren, Helmond) en waterschap Aa en Maas. Op 18 april 2013 is hiervoor een samenwerkingsovereenkomst getekend. U bent hierover geïnformeerd per raadsinformatiebrief van 10 april 2013 (RIB 038, 2013).

Op landelijk niveau is de voortgang in de samenwerking in 2014 gemonitord door een visitatiecommissie onder leiding van Karla Peijs. De ambitie ten aanzien van de kostenreductie (minder-meerkosten), voor de regio Brabantse Peel als geheel, is vastgelegd op 5,5 miljoen euro.

De afgelopen jaren hebben de Peelgemeenten en het waterschap hun samenwerking op dit onderwerp verder geïntensiveerd, met het oog op het bereiken van de doelen: minder (meer)kosten, minimaal gelijkblijvende kwaliteit en het verminderen van de kwetsbaarheid. Daarbij zijn in eerste instantie de meer operationele taken aan de orde gekomen. In het meerjarenprogramma 'Samenwerking doelmatig waterbeheer Brabantse Peel' is aangegeven dat in 2016 gestart gaat worden met een gezamenlijke visie op de gemeentelijke watertaken. Deze visie kan de basis vormen voor nieuwe GRP's en Waterplannen van de individuele gemeenten. Voor de duidelijkheid zij vermeld, dat het vaststellen van een GRP voor een gemeente nog steeds de verantwoordelijkheid is van de eigen gemeenteraad.

De verwachting is, dat de visie in de loop van 2017 gereed zal zijn.

Het is niet zinvol en doelmatig voor Helmond, om een geheel nieuw GRP voor 2 jaar op te stellen. In de jaarrekening 2014 en de begroting 2016 hebben wij u al geïnformeerd over ons voornemen om het huidige GRP en Waterplan beleidsmatig met 2 jaar te verlengen. Wij willen u nu voorstellen om hier nog een jaar extra aan toe te voegen. Dit heeft te maken met de invoering van de Omgevingswet.

De Omgevingswet staat gepland om in 2018 in werking te treden. De zorgplichten van de gemeente, zoals die nu staan omschreven in de Wet milieubeheer en de Waterwet, gaan op in de Omgevingswet. Het is echter nog niet duidelijk of hierin nog wijzigingen of aanvullingen worden aangebracht. Ook is nog niet duidelijk of het GRP als afzonderlijke planvorm blijft bestaan en of er een andere planvorm of overgangstermijn komt. Om deze redenen lijkt het verstandig enige overlap te creëren en het huidige GRP en Waterplan beleidsmatig tot en met 2018 te laten doorlopen.

Het beleidsmatige deel van het huidige GRP en Waterplan is robuust en kan zonder problemen met enkele jaren verlengd worden. Er worden in de periode tot en met 2018 geen wijzigingen voorzien, die zo grootschalig zijn dat hiervoor het bestaande beleidskader op de schop zou moeten.

Het kostendekkingsplan van het huidige GRP is wel aan actualisatie toe. Dit heeft enerzijds te maken met de manier waarop we vanaf 2015 met de financiering van investeringen omgaan, anderzijds zijn een aantal uitgangspunten in de kostendekkingsberekening gewijzigd.

In 2014 heeft Helmond een forse slag gemaakt met het afboeken van investeringen in de rioleringszorg die in de periode vanaf 2004 tot aan nu zijn gemaakt. Dit is gedaan op grond van de BBV-voorschriften (Besluit Begroting en Verantwoording) van juni 2013. Daarbij is 28,8 miljoen euro aan bestaande boekwaarde versneld afgeboekt en is tevens het besluit genomen om nieuwe investeringen niet meer te activeren maar gelijk ten laste van de voorziening riolering te brengen. De investeringen van vóór 2004 zijn nog wel geactiveerd en deze lijn wordt voortgezet. Dit leidt tot jaarlijks afnemende kapitaallasten.

Een andere wijziging is, dat op grond van vastgestelde begroting 2016, de rente op voorzieningen naar de algemene middelen vloeit. Tot op heden werd de rente op de voorziening riolering bijgeschreven in de voorziening. Daarmee droeg de rente-component bij aan de inkomsten van de voorziening en kon de rioolheffing lager worden. Overigens zijn beide mogelijkheden door de BBV toegestaan.

Tot slot is er een wijziging aangebracht in de levensduur van delen van het vrij-vervalrioolstelsel, wat leidt tot verschuivingen in de vervangingspieken. Concreet zijn delen van het stelsel (riolen jonger dan 35 jaar) doorgerekend met een technische levensduur van 80 jaar (in plaats van 60 jaar), waardoor een aantal vervangingspieken naar achteren schuiven en meer gespreid worden. Gezien de technische staat van deze riolen en de goede ondergrond in deze regio, levert dit geen kwaliteitsverlies in ons rioolstelsel op. De overige investeringen en exploitatiekosten in het huidige GRP zijn niet of slechts marginaal gewijzigd.

Concluderend kan het volgende gesteld worden:

- het tarief voor de rioolheffing is en blijft 100% kostendekkend
- de financiering van investeringen vindt vanaf 2015 volledig plaats uit de voorziening riolering, er worden geen nieuwe kapitaallasten meer opgebouwd. Nog bestaande kapitaallasten lopen de aankomende decennia af naar 0.
- riolen jonger dan 35 jaar krijgen een technische afschrijvingstermijn van 80 jaar
- er wordt geen rente meer toegevoegd aan de voorziening riolering.
- er wordt gespaard voor toekomstige vervangingsinvesteringen, zoals we dat de afgelopen jaren ook gedaan hebben.

Effecten op de rioolheffing

Het kostendekkingsplan laat zien, dat met alle doorgevoerde wijzigingen de heffing niet stijgt. Op termijn is er zelfs sprake van een daling van de heffing (teruggerekend naar prijspeil 2015).

Voor 2016 is het tarief gesteld op € 225,96 (begrotingsbehandeling). Dit is hetzelfde tarief als in 2015 (€ 222,12) + 1,75% prijsindex.

Beoogd effect en/of resultaat

Door het verlengen van het beleidsmatige deel van het GRP 2010-2015 en het Waterplan 2006-2010/2012-2015 behoudt Helmond een actueel beleidskader.

Door het vaststellen van een nieuw kostendekkingsplan behoudt Helmond tevens een actueel financieel kader, dat de basis vormt voor het reguliere onderhoud, investeringen in de planperiode (2016 t/m 2018) en de toekomstige vervangingsinvesteringen. Het kostendekkingsplan is tevens de basis voor de rioolheffing voor de periode 2016 tot en met 2018.

Middelen

Het nieuwe kostendekkingsplan bepaalt niet alleen het tarief voor de rioolheffing voor de aankomende jaren, maar ook het investeringsvolume voor de periode 2016 t/m 2018. Tot en met 2015 waren de investeringsbedragen opgenomen in het Investeringsprogramma (IVP) op basis van het oude kostendekkingsplan, maar dat is voor 2016 e.v. niet meer gebeurd in verband met het nieuw op te stellen kostendekkingsplan.

In het kader van dit raadvorstel wordt daarom tevens gevraagd om voor 2016 een krediet beschikbaar te stellen voor een investering van € 2.054.836,- (excl. BTW), onder programma 12 Milieu. Dekking is voorzien vanuit de inkomsten rioolheffing, via de voorziening rioleringslasten. Er wordt geen beslag gelegd op algemene middelen.

De investeringsbedragen voor de jaarschijven 2017 en 2018 worden bij de Voorjaarsnota 2016 ingebracht. Wij stelen u voor te beslissen conform bijgaand concept besluit.

Het advies van de commissie Omgeving zal, na ontvangst, voor u ter inzage worden gelegd.

Burgemeester en wethouders van Helmond

de burgemeester

mevr. P.J.M.G. Blanksma - van den Heuvel

de secretaris

mr. drs. A.P.M. ter Voert

Bijlagen (te vinden op de website www.helmond.nl/gemeenteraad en voor raads- en commissieleden ter inzage in de visiekamer en te vinden in Notubox):

- het te verlengen verbreed gemeentelijk Rioleringsplan 2010-2015 en het Waterplan 2006-2010 en de aanvulling 2012-2015.
- excelsheet kostendekkingsplan en overzicht spaarvoorziening.

Raadsbesluit 16
Vergadering 1 maart 2016

Gemeenteraad

De raad van de gemeente Helmond;
gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 26 januari 2016;
gelet op de bepalingen van de Gemeentewet, de Wet Milieubeheer en de Waterwet;

besluit:

1. **Het verbreed gemeentelijk rioleringsplan (GRP) Helmond 2010 t/m 2015 beleidsmatig met drie jaar te verlengen tot en met 2018.**
2. **Het Waterplan Helmond 2006-2010 en de aanvulling 2012-2015 met drie jaar te verlengen tot en met 2018.**
3. **Het kostendekkingsplan 2016-2018, behorende bij het te verlengen GRP vast te stellen.**
4. **Voor 2016 een krediet beschikbaar te stellen van € 2.054.836,- (excl. BTW) onder programma 12 Milieu en hiertoe begrotingswijziging 6-2016 vast te stellen. Dekking is voorzien vanuit de inkomsten rioleringsheffing, via de voorziening rioleringslasten.**

Aldus besloten in zijn openbare vergadering van 1 maart 2016.

De raad voornoemd,
de voorzitter

de griffier